

Голові спеціалізованої вченої ради ДФ 26.133.057
у Київському столичному університеті
імені Бориса Грінченка,
доктору економічних наук, професору,
професору кафедри фінансів
Факультету економіки та управління
Максиму ЖИТАРЮ

*Отримано
01.02.2024р.
Голова спеціалізованої
вченої ради
ДФ 26.133.057
д.е.н., проф. М.О. Пилипчук*

РЕЦЕНЗІЯ

Іващенко Оксани Андріївни, кандидата економічних наук, доцента, доцента кафедри міжнародної економіки Факультету економіки та управління Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, на дисертаційну роботу ВІРОВЦЯ ДЕНИСА ВОЛОДИМИРОВИЧА «Економічний механізм функціонування децентралізованих автономних організацій», подану на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 051 Економіка.

Актуальність теми дослідження та її зв'язок з науковими програмами, планами, темами. У контексті швидких технологічних змін і трансформацій у цифровій сфері, концепція децентралізованих автономних організацій (ДАО) стає ключовою для вивчення в галузі економіки. Розвиток інформаційного суспільства та зростання інтересу до блокчейн-технологій, особливо в контексті їхнього потенціалу у фінансовій та технологічній сферах, роблять економічний механізм ДАО актуальним і стратегічно важливим об'єктом дослідження. Розуміння принципів та можливостей цих інноваційних організацій може визначити перспективи розвитку бізнесу та суспільства в цілому.

Актуальність теми економічного механізму функціонування ДАО у контексті сучасних наукових досліджень виявляється у кількох ключових

аспектах. По-перше, швидкий розвиток блокчейн-технологій та смарт-контрактів надає нові можливості для ефективного управління ресурсами та угодами між учасниками без посередництва централізованих інституцій. Цей технологічний прорив спонукає науковців вивчати потенціал ДАО в різних сферах економіки. По-друге, тема актуальна через потенційні переваги децентралізації та демократизації управління. Використання ДАО може зменшити роль посередників та забезпечити більшу участь громадськості в прийнятті рішень. Це важливо в контексті підвищення прозорості та відкритості управлінських процесів. Третій аспект стосується практичних можливостей ДАО в різних галузях, таких як фінанси, логістика, медицина, та освіта. Розширення застосування ДАО відкриває нові перспективи для оптимізації управлінських процесів та використання ресурсів.

Таким чином, дослідження економічного механізму функціонування ДАО є актуальним завданням у сучасній науковій спільноті, оскільки воно допоможе розкрити можливості та виклики цих інноваційних організацій і визначити шляхи для їхнього оптимізованого функціонування в економічному аспекті.

Дисертаційне дослідження виконано відповідно до наукової теми Факультету економіки та управління Київського університету імені Бориса Грінченка «Розвиток економіки міста Києва в умовах євроінтеграції» (номер державної реєстрації 0118U001561). Зокрема, автором зроблені гіпотези стосовно позитивних наслідків використання ДАО для економіки міста при реалізації локальних ініціатив.

Наукова новизна, теоретична і практична значущість дисертації. Наукова новизна отриманих в процесі дослідження результатів полягає у поглибленні теоретичних засад розробки науково-методичних підходів і практичних рекомендацій щодо вдосконалення економічного механізму функціонування децентралізованих автономних організацій.

Теоретичне значення дисертаційної роботи Віровця Д.В. не викликає сумніву, оскільки автор пропонує нові перспективні ідеї щодо удосконалення моделі економічного механізму ДАО. Ці ідеї базуються на системі

взаємопов'язаних елементів, яка дозволяє керувати ДАО через загальноекономічні та спеціальні інструменти, зберігаючи при цьому автономію всіх учасників. Здобувач також пропонує методичний підхід до оцінки економічної ефективності ДАО з урахуванням факторів та обмежень їх розвитку. Цей підхід ґрунтується на застосуванні спеціальних метрик, включаючи метрики оцінки токена, інфраструктури, управління та розвитку. Крім того, автор пропонує заходи щодо підвищення ефективності економічного механізму функціонування ДАО, серед яких – визначення рівня децентралізації, використання оракулів при зборі та обробці даних, а також розробка системи віртуальних активів.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що запропоновані теоретико-методичні положення, науково-практичні рекомендації та висновки можуть бути використані при практичному застосуванні ДАО в підприємстві та соціальних проєктах, а також при підготовці законодавчо-нормативних актів з питань організації цифрових партнерств з використанням віртуальних активів та підготовки національної концепції розвитку децентралізованих автономних організацій в Україні.

Практична цінність отриманих результатів підтверджується довідками про їх впровадження в діяльність ТОВ «Акселератор нових продуктів» (Довідка № 26 від 09.05.2023 р.), ТОВ «Б.С-Агро» (Довідка № 21-0623 від 22.06.2023 р.) та БО «Благодійний фонд «Волонтери Гармата» (Довідка № 1 від 06.06.2023 р.). Окремі положення, що містяться у дисертації, використовуються в освітньому процесі кафедри фінансів Київського столичного університету імені Бориса Грінченка при викладанні освітніх компонент «Криптоекономіка» та «Фінансові технології», а також в процесі розробки інфраструктурної платформи ДАО, спільно з компанією XDAO (Сінгапур) (Довідка від 23.05.2022 р.).

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх достовірність.

Зміст рецензованої дисертаційної роботи дозволяє визначити теоретико-методологічні положення, практичні висновки і рекомендації, які характеризуються науковою новизною, сформульовані автором самостійно і відображають його науковий внесок у дослідження та обґрунтування науково-прикладних засад вдосконалення економічного механізму функціонування децентралізованих автономних організацій в умовах сучасного глобалізованого економічного середовища.

Для вирішення завдань та досягнення мети дослідження автором застосовано науково-методичний апарат та сучасний інструментарій дослідження, а саме: логічний та історичний методи, в рамках вивчення етапів розвитку ДАО як економічної категорії та разом з методами аналізу та синтезу – при оцінці сучасного стану їх функціонування та визначення основних принципів взаємодії всіх учасників; методи індукції, дедукції, наукової абстракції – для уточнення понятійного апарату, розкриття економічного змісту та структури економічного механізму функціонування ДАО, а також при розробці рекомендацій щодо підвищення його ефективності; системний метод та метод порівняльного аналізу – при вивченні функціонування існуючих ДАО, класифікації їх видів, визначення їх функціональних особливостей застосування; процесний підхід та математичне моделювання – при визначенні можливостей покращення економічного механізму функціонування ДАО; ціннісно-орієнтований, програмно-цільовий методи та метод ситуаційного аналізу – при оцінці факторів та обмежень для розвитку ДАО та обґрунтування стратегічних орієнтирів державної політики України у сфері розвитку економіки Web3 тощо.

Матеріал дисертаційної роботи викладено достатньо послідовно, завдяки чому ясно та легко простежується логіка дослідження. Одержані наукові результати характеризуються аргументованістю, достовірністю, високим рівнем оволодіння методологією наукової діяльності, що підтверджується повнотою

аналізу достатнього масиву спеціальної літератури, першоджерел за темою дослідження.

Структура та зміст дисертації, її самостійність, завершеність, відповідність вимогам щодо оформлення й обсягу. Щодо змісту рецензованої дисертаційної роботи, то слід відзначити, що дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Загальний обсяг роботи складає 241 сторінку.

Робота написана українською мовою. Стиль викладення матеріалів дослідження відповідає вимогам, що висуваються до наукових праць такого рівня, вирізняється науковістю, системністю, обґрунтованістю, логічністю та послідовністю. Мета дослідження відповідає темі дисертаційної роботи.

Зміст сформульованих наукових завдань структурно та логічно узгоджений, їхня кількість є достатньою для розкриття теми дисертації та досягнення поставленої мети. Кожен з розділів та підрозділів роботи містить результати, що становлять значний науковий інтерес та є обґрунтованими і достовірними.

Перший розділ «Теоретичні аспекти функціонування децентралізованих автономних організацій в економіці» присвячено визначенню передумов формування економічного механізму функціонування децентралізованих автономних організацій (сс. 26-45); характеристиці економічного змісту децентралізованих автономних організацій (сс. 45-66); дослідженню можливості адаптації державного регулювання економічної діяльності децентралізованих автономних організацій до світового досвіду (сс. 66-75).

У другому розділі «Організація економічного механізму функціонування децентралізованих автономних організацій» здобувачем виокремлено передумови та фактори становлення економічного механізму функціонування децентралізованих автономних організацій (сс. 77-84); проаналізовано діючий економічний механізм функціонування децентралізованих автономних організацій (сс. 84-127); обґрунтовано рекомендації щодо удосконалення

методики оцінювання стану та результативності функціонування децентралізованих автономних організацій (сс. 127-139).

У третьому розділі «Удосконалення економічного механізму функціонування децентралізованих автономних організацій» автором узагальнено фактори та обмеження розвитку децентралізованих автономних організацій (сс. 141-152); розроблено комплекс заходів щодо підвищення ефективності функціонування децентралізованих автономних організацій (сс. 153-167); обґрунтовано перспективи розвитку децентралізованих автономних організацій в Україні (сс. 167-181).

Висновки до розділів та загальні висновки логічно впливають із проведеного дослідження, формуючи основні результати дослідження та визначаючи їх значення для вдосконалення економічного механізму функціонування децентралізованих автономних організацій.

Вважаємо, що викладені вище міркування є достатніми підставами для узагальненого висновку про те, що дисертаційне дослідження є актуальним, цінним в теоретичному й практичному аспектах, відзначається новизною, характеризується самостійністю здійсненого наукового пошуку.

Рівень виконання поставленого наукового завдання та оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності. Визначені в дисертації завдання здобувач виконав на високому рівні. Чітко сформульовано мету дослідження, логічно визначено завдання та застосовано доцільні методи для її досягнення. Представлений текст дисертаційної роботи демонструє, що Віровець Денис Володимирович опанував методологію наукової діяльності, уміло застосовує її на практиці, а отже, оволодів необхідними для рівня доктора філософії компетенціями.

Апробація результатів дисертації. Повнота викладу основних результатів дисертації у наукових публікаціях. Наукові результати дисертації висвітлено у 12 наукових працях, з яких 1 одноосібна, 11 – у співавторстві: 4 у виданнях, включених на дату опублікування до Переліку наукових фахових видань України; 1 у періодичному науковому виданні, проіндексованому у базі

даних Scopus; 7 наукових праць, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації, з яких 2 включені до наукометричної бази Scopus. Опубліковані автором наукові праці достатньо повно відображають результати проведених наукових досліджень.

Дотримання академічної доброчесності у дисертації та наукових публікаціях. Відсутність (наявність) академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації. Аналіз тексту дисертаційного дослідження та публікацій дозволяє стверджувати, що Віровець Денис Володимирович дотримався правил академічної доброчесності, в тексті не знайдено некоректного цитування, ознак плагіату, фабрикації, фальсифікації. Дисертаційна робота є оригінальним завершеним науковим дослідженням, що відповідає вимогам, які висуваються Міністерством освіти і науки України до оформлення дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації. Позитивно оцінюючи дисертаційну роботу, слід зазначити, що мають місце деякі зауваження і побажання, а окремі висновки автора є дискусійними і потребують подальшого обґрунтування:

1. З огляду на слушно представлений у дисертаційному дослідженні аналіз різновидів децентралізованих автономних організацій та їх характеристик (с. 94, табл. 2.6), варто було б більш глибоко вивчити комерційні та інвестиційні ДАО, що дало б можливість охарактеризувати саме економічну взаємодію та специфіку всіх елементів механізму.

2. Робота набула б ще більшої вартості, якби результатом аналізу категорій «децентралізований економічний простір» і «централізований економічний простір» (сс. 82-84), стало представлення авторського розуміння цих понять.

4. Заслугує на схвалення належна увага, що приділена автором визначенню структурних компонентів економічного механізму (сс.84-92), проте вважаємо, що більш доречно було б чітко виокремити економічні інструменти від технічних інструментів, які використовуються для забезпечення функціоналу та роботи децентралізованих організацій, що дозволило б акцентувати увагу на

економічній взаємодії інструментів, факторів та інших елементів економічного механізму.

5. Високо оцінюючи науковий внесок автора, слід відзначити, що дисертація могла б досягти більшого ступеня довершеності, якби у ній були б враховані національні тенденції та приклади в Україні. Робота насичена закордонним досвідом і використовує численні закордонні приклади, проте бажано було б більше врахувати український контекст та вітчизняний досвід.

Водночас висловленні зауваження та пропозиції мають рекомендаційний характер і не знижують загальної оцінки наукового дослідження, яке в межах визначених мети та завдань є цілісним і ґрунтовним, а також не применшують наукової новизни та практичної цінності отриманих результатів, які є обґрунтованими і достовірними.

Загальний висновок та оцінка дисертації. Цілісний аналіз дисертаційної роботи Віровця Дениса Володимировича на тему «Економічний механізм функціонування децентралізованих автономних організацій» та наукових публікацій дає підстави стверджувати, що робота є оригінальним, самостійним і завершеним дослідженням, яке містить наукову новизну, теоретичне і практичне значення, повністю відповідає обраній спеціальності.

Робота виконана на високому науково-методичному рівні, містить різноплановий і ретельно опрацьований здобувачем матеріал, визначається науковою новизною і практичним значенням, з дотриманням академічної доброчесності.

Це дає підстави вважати, що дисертаційне дослідження Віровця Дениса Володимировича на тему «Економічний механізм функціонування децентралізованих автономних організацій» відповідає пп. 6-9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами), наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до

оформлення дисертації», а його автор, Віровець Денис Володимирович, заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 051 Економіка.

Рецензент,

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри міжнародної економіки

Факультету економіки та управління

Київського столичного університету

імені Бориса Грінченка

Оксана ІВАЩЕНКО

